

דף יומי

INSIGHTS AND DAF

Nov 7th

בבא בתרא קלו

ירידת הדורות

To Know When To Talk

צו צה צט ק

שבעה דברים בגלם ושבעה בחכם חכם אינו מדבר לפני מי שגדול ממנו בחכמה ובמנין ואינו נכנס לתוך דברי חברו ואינו נבהל להשיב שואל כענין ומשיב כהלכה ואומר על ראשון ראשון ועל אחרון אחרון ועל מה שלא שמע אומר לא שמעתי ומודה על האמת וחלופיהן בגלם (פרקי אבות פרק ט)

One of the differences between a חכם and a גלם is that the חכם knows when to talk, and when not to talk in the presence of someone who is greater than him (talking in their presence, perhaps contradicting them or interrupting them).

To Know When To Darshen

אמר ר' חידקא שמעון השקמוני היה לי חבר מתלמידי רבי עקיבא וכך היה ר' שמעון השקמוני אומר יודע היה משה רבינו שבנות צלפחד יורשות הן אבל לא היה יודע אם נוטלות חלק בכורה אם לא וראויה היתה פרשת נחלות ליכתב על ידי משה אלא שזכו בנות צלפחד ונכתבה על ידן ויודע היה משה רבינו שהמקושש במיתה שנאמר מחלליה מות יומת אבל לא היה יודע באיזו מיתה הוא ימות וראויה היתה פרשת מקושש ליכתב על ידי משה אלא שנתחייב מקושש ונכתבה על ידו ללמדך שמגלגלין זכות על ידי זכאי וחובה על ידי חייב (בבא בתרא קיט:)

Bear in mind who is שמעון השקמוני a תלמיד of. He was a תלמיד of ר' עקיבא. Take a look at what ר' עקיבא said in מסכת שבת.

ת"ר מקושש זה צלפחד וכן הוא אומר ויהיו בני ישראל במדבר וימצאו איש וגו' ולהלן הוא אומר אבינו מת במדבר מה להלן צלפחד אף כאן צלפחד דברי ר' עקיבא אמר לו ר' יהודה בן בתירא עקיבא בין כך ובין כך אתה עתיד ליתן את בדין אם כדבריך התורה כיסתו ואתה מגלה אותו ואם לאו אתה מוציא לעז על אותו צדיק ואלא הא גמר גזירא שוה ג"ש לא גמר אלא מהיכא הוה מויעפילו הוה וכו'. וכו'. (שבת צו:-צז.)

If held like his Rebbe, then both of these פרשיות were caused to be written by the same family. Either way (even if he doesn't hold like his Rebbe) we see in שבת that ר' עקיבא said to ר' יהודה בן בתירא that he shouldn't have darshened what he did.

דף יומי דאגאס וואס זאגט

To Know When To Answer להשיב ואינו נבהל

כדכתיב בספר בן סירא הכל שקלתי בכף מאזנים ולא מצאתי קל מסובין וקל מסובין חתן הדר בבית חמיו וקל מחתן אורה מכניס אורה וקל מאורה משיב דבר בטרם ישמע שנאמר משיב דבר בטרם ישמע אולת היא לו וכלמה (בבא בתרא צח:)

To Know When Not To Talk. אינו מדבר וכו.

מכאן אמרו חכמים יפה שתיקה לחכמים קל וחומר לטפשים שנאמר אויל מחריש חכם יחשב (פסחים צט.).

We find throughout ש"ס that the great אמוראים ותנאים sometimes hinted or communicated through gestures or hand motions. So sometimes you should know how to say things without saying anything at all.

מלמד שהאשה תובעת בלב וכו. כי קאמרינן דמרציא ארצויי (עירובין ק:)

בבא בתרא

There is just too much to write on בבא בתרא, and perhaps many more qualified to write it than I am.

אם יש בהן ממש מפני מה לא נכתבו אמר קרא עשות ספרים הרבה אין קץ (עירובין כא:)

Perhaps one can say that the same is true in the case of writing on בבא בתרא.

This מסכת is like an overflowing wellspring.

כמעין הנובע (בבא בתרא קעה:)

ירידת הדורות

קלו קלז קלה

מתקיף לה ר' חנינא מסורא מי איכא מידי דאנן לא ידעינן וספרי ידעי שאלונהו לספרי דאביי וידעי ולספרי דרבא וידעי (בב"ב קלו:)

וכו. וכו. לר' יוחנן וכו. וכו. ולית אנא ידע מה הן אמרין וכו. וכו. (חולין קלז:)

ת"ר כשנכנסו רבותינו לכרם ביבנה אמרו עתידה תורה שתשתכח מישראל שנאמר הנה ימים באים וכו. (שבת קלה:)

They were more מחמיר:

אמר מר עוקבא אנא להא מילתא חלא בר חמרא לגבי אבא דאילו אבא כי הוה אכיל בשרא האידנא לא הוה אכל גבינה עד למחר כי השתא ואילו אנא בהא סעודתא הוא דלא אכילנא לסעודתא אחריתא אכילנא וכו. וכו. (חולין קה:)

They were more מקיל:

וכו. וכו. אני שראיתי את ר' יוחנן שאכל כדי הוא ר' יוחנן לסמוך עליו בפניו ושלא בפניו אתה לא ראית אותו לא תאכל בין בפני בין שלא בפני (פסחים נא:)

דף יומי דגאסאנס וואס צאמ

ירידת הדורות

נא נא

וכו. וכו. אני שראיתי את ר' יוחנן שאכל כדי הוא ר' יוחנן לסמוך עליו בפניו ושלא בפניו אתה לא ראית אותו לא תאכל בין בפני בין שלא בפני וכו. וכו. (פסחים נא.)

מתני' מי שלא ראה שמחת בית השואבה לא ראה שמחה מימיו וכו. וכו. גמ' ת"ר מי שלא ראה שמחת בית השואבה לא ראה שמחה מימיו מי שלא ראה ירושלים בתפארתה לא ראה כרך נחמד מעולם מי שלא ראה בית המקדש בבנינו לא ראה בנין מפואר מעולם וכו. וכו. (סוכה נא.-נא:)

ירידת הדורות

אנו כחמורים וכו. (שקלים יב.) (שבת קיב:)

You see what אבא שאול says in יומא:

מיקירי ירושלים לא היו ישנים כל הלילה כדי שישמע כ"ג קול הברה ולא תהא שינה חוטפתו תניא אבא שאול אמר אף בגבולין היו עושין כן זכר למקדש אלא שהיו חוטאין וכו. וכו. (יומא יט:)

You see a similar idea based on אבא שאול in יבמות:

בראשונה שהיו מתכוונין לשם מצוה מצוות יבום קודמת למצוות חליצה ועכשיו שאין מתכוונין לשם מצוה אמרו מצוות חליצה קודמת למצוות יבום וכו. וכו. מעיקרא סברי לה כאבא שאול וכו. וכו. דתניא אבא שאול אומר הכונס את יבמתו לשם נוי ולשום אישות ולשום דבר אחר אילו פוגע בערוה וקרוב אני בעיני להיות הולד ממזר וכו. וכו. (יבמות לט:)

Something similar from יוחנן ר':

ואמר ר' יוחנן נהירנא כד הוו מטיילין טליא וטלייתא בשוקא כבר שית עשרה וכבר שב עשרהולא הוו חטאן (בבא בתרא צא:)

משמת ר' מאיר בטלו מושלי משלים משמת בן עזאי בטלו השקדנים וכו. וכו. (סוטה מט.)

אמר ר' יוחנן לבן של ראשונים כפתחו של אולם ושל אחרונים כפתחו של היכל וכו. וכו. (עירובין נג.)

שופריה דרב כהנא מעיק שופריה דר' אבהו שופריה דר' אבהו מעין שופריה דיעקב אבינו שופריה דיעקב אבינו מעין שופריה דאדם הראשון (בבא בתרא נח.)

חומץ בן יין (בבא מציעא פג:)

Opposite שיטות : Don't Be Confused

לז לז

Sometimes it might become confusing when there are תנאים ואמוראים with the same name, but with opposite שיטות. Here are two examples with ר' יהודה and ר' יוסי.

We know that יוסי התנא holds that אסמכתא קניא:

ר' יוסי סבר אסמכתא קניא (בבא בתרא קסח.)

On the other hand ר' יוסי אמורא holds that אסמכתא לא קניא:

(ירושלמי בבא בתרא לז.)

דף יומי דגאוּסִינְו וּמִסַּע דַּפּ

We know that ר' יהודה התנא holds that there are ten types of ארזים.

(סוכה לז.)

On the other hand ר' יהודה האמורא holds that there are four types of ארזים.

(ר"ה כג.)

מסורת הש"ס The Conceptual Not Able To Fit Through The Door

1. רב ושמואל ורב אסי איקלעו לבי שבוע הבן ואמרי לה לבי ישוע הבן רב לא עייל קמיה דשמואל שמואל לא עייל קמיה דרב אסי רב אסי לא עייל קמיה דרב אמרי מאן נתרחה נתרחה שמואל וניתי רב ורב אסי ונתרחה רב או רב אסי רב מילתא בעלמא הוא דעבד ליה לשמואל משום ההוא מעשה דלטייה אדבריה רב עליה וכו'. וכו'.

(בבא קמא פ. פ.-פ.)

2. לא הוה נפיק פוריא מבבא (מו"ק כה.)

3. אחוי לן מנא דלא שוי חביליה אייתי בודיא פשטיה לא הוה עייל בתרעאמר להו אייתו מרי סיתרוה היינו מנא דלא שבו חביליה (בכורות ח.)

מסורת הש"ס The Conceptual נתפרדה חבילה

1. נתפרדה חבילה (גיטין נט.)

2. מת שני בחיי ראשון יחזרו נכסים ליורשי ראשון (בב"ב קלו:)

מסורת הש"ס The Conceptual If I don't know, how could you know?

1. מתקיף לה ר' חנינא מסורא מי איכא מידי דאנן לא ידעינן וספרי ידעי (בב"ב קלו:)

2. וכי רבי לא שנאה ר' חייא מנין לו (עירובין צב.)

3. מה בין לי ולך (שבת קמ.)

How could he know, and someone else know as well?

1. תא שמע הני שב שמעתא דאיתאמרן בצפרא בשבתא קמיה דרב חסדא בסורא בהדי פניא בשבתא קמיה דרבא בפומבדיתא מאן אמרינהו לאו אליהו אמרינהו אלמא אין תחומין למעלה מעשרה לא דלמא יוסף שידא אמרינהו

דף יומי דאגוואס וואס דאס

(עירובין מג.)

2. אמר אביי תדע וכו'. אלא אמר רבא תדע דאמר גברא רבה מילתא ומתאמרא משמיה דר' עקיבא בן יוסף כוותיה
(בבא בתרא יב:)
3. אמר רבה בר רב הונא אע"ג דאמור רבנן שלשה דברים צריך אדם לומר וכו'. צריך למימרינהו בניהותא כי היכי
דליקבלינהו מיניה אמר רב אשי אנא לא שמיע לי הא דרבה בר רב הונא וקיימתי מסברא (שבת לד.)
4. דרש רב המנונא הרואה בבל הרשעה צריך לברך חמש ברכות ראה בבל אומר ברוך שהחריב בבל הרשעה ראה ביתו
של נבוכדנצר וכו'. וכו'. אמר רב אשי אנא הא דרב המנונא לא שמיע לי אלא מדעתאי בריכתינהו לכולהו (ברכות נז:)
5. דתניא מעשה בתלמי המלך שכינס שבעים ושנים זקנים והכניסן בשבעים ושנים בתים ולא גילה להם על מה כינסן ונכנס
אצל כל אחד ואחד ואמר להם כתבו לי תורת משה רבכם נתן הקב"ה בלב כל אחד ואחד עצה והסכימו כולן לדעת אחת
וכתבו לו אלקים ברא בראשית וכו'. וכו'. (מגילה ט.)

What Is the **משיח** To **שייכות**?

There might have once been a גבאי waiting for a tenth man to complete the מנין in a shul. The גבאי said "If only so and so will come, then we will have the מנין. Right then, in walked so and so, and the גבאי said, "I should have asked for משיח".

אמר ליה דייני דהצצתא הכי דייני לאו היינו דשלח רב אחא בר רב עויא אכסיף קרי עליה אני ד' בעתה אחישנה (בבא בתרא קלג:)

This רבא is quoting is seemingly talking about the redemption. Why is רבא choosing to bring a verse referring to the redemption in connection with רב עיליש being saved from rendering a wrong judgement? Perhaps you can say that it is fundamentally connected based on what we see in the גמרא in סנהדרין.

אמר רב פפא אי בטלי יהירי בטלי אמגושי אי בטלי דייני גזירפטי וכו'. וכו'. אמר ר' אלכסנדר ר' יהושע בן לוי רמי כתיב בעתה וכתוב אחישנה זכו אחישנה לא זכו בעתה (סנהדרין צח.)

This is how רש"י explains the word דייני in שבת.

שבת קלט. רש"י ד"ה **בטלי דייני**. רשעים מישראל שמטין דין. **בטלי**. מישראל. **גזירפטי**. נוגשי שוטרי עובדי כוכבים.

Now, we know that שמואל said the following concerning the **משיח**:

אין בין העולם הזה לימות המשיח אלא שעבוד מלכות בלבד (סנהדרין צט.)

So perhaps we can suggest that the preventing of erroneous judgement from the Jewish judges, will prevent the גזירפטי from performing their subjugating actions against the Jews, which is connected to שמואל freedom from מלכות is what the **משיח** is all about. And according to שמואל שמואל freedom from מלכות is what the **משיח** is all about. So now you see a direct connection between רב עיליש not judging incorrectly, and the verse of בעתה ד' אחישנה.

דף יומי דאזאוסאן וואס צאמ

בבא בתרא ירושלמי

Before I begin, I want to introduce with a joke opener.

We know that ר' יוחנן said in הגיגה the following:

(וליוצא ולבא אין שלום וכו'. וכו'. ור' יוחנן אמר אפילו מש"ס לש"ס (חגיגה י.))

Now ר' יוחנן was in א"י and he might have been the one who canonized the תלמוד ירושלמי, so certainly he was learning ירושלמי, and so for him it was important to stick to ירושלמי and not learn בבלי. Why is this? Well it is known that the בבלי מסכת בבא בתרא has 176 blatt, and it is the largest מסכת in all of ש"ס. On the other hand, the ירושלמי בבא בתרא has 39 blatt. This is a joke. this can not be the real reason why ר' יוחנן preferred to only learn ירושלמי. First of all it is know that the בבלי בבא בתרא is not really that long, and it is only the lengthy commentary of the רשב"ם that gives it that illusion of being long. Secondly, even if it was long, it isn't longer than תורת כהנים which ר' יוחנן learned in three days, and it took him only three months to learn it בעיון.

נפק תנייה בתלתא יומי וסבריה בתלתא ירחי (יבמות עב):

בבא בתרא ירושלמי

An argument between the ירושלמי and the בבלי:

Perhaps there is a מחלוקת in regards to the בנימ taking a smaller ירושה in the case of מועטין in נכסים מועטין פרק מי שנתן קמ"ב (ירושלמי בב"ב ל:).

(בב"ב קמ.) (ירושלמי בב"ב ל:)

Perhaps there is one thing that the ירושלמי and the בבלי agree on in בבא בתרא.

הכל צריכין למרי חיטיא (בב"ב קמו:)

פ' רשב"ם : סוגיות התלמוד ותרוצי משניות

ברכות סד. פרש"י ד"ה למרי חיטיא . כלומר למי שקבץ שמועות

הוריות יד. פרש"י ד"ה הכל צריכין למרי חיטיא . כלומר ר' יוסף הוא מרי חיטיא שמשנה וברייתא סדורין לו מפי השמועה כנתינתן מהר סיני דמשנה וברייתא אבוהון דהלכתא

ר' יצחק בעי מימר פנסטה ולא אשכה מה הדא הילכתא תינייתא (ירושלמי בב"ב כה.)

דף יומי INSIGHTS ומסע דאף

Affordable Healthcare

א"ל אסיא דמגן במגן מגן שוה (בב"ק פה.)

בעלה בעי הן דקצץ והיא בעייה הן דלא קצץ למאן שמעין לא לבעלה (ירושלמי בב"ב לב):

Question: What if the husband wants the doctor who will heal for free? Can the wife say במגן במגן or not?

Question: What if the liable party in a damage case offers to heal the victim with a doctor who's prices are קץ or set, and the victim wants a doctor who's prices are not קץ?

ר' פרידה

מעשה ברבי אליעזר שהלך אצל רבי יוסי בן פרידא תלמידו לאובלין וכו. (עירובין יא):

Is this ר' פרידה possibly the son of the famous patient teacher of Torah ר' יוסי בן פרידה?

Perhaps the רבי ר' פרידה lived in the times of ירושלמי is משמע that:

(ירושלמי בבא בתרא לב):

Being that ר' פרידה was a talmid of ר' אליעזר this makes it very unlikely that the famous ר' פרידה was his father or a previous generation (son, grandson etc.).

רבא's lists of five

אמר רבא חמשה עד שיכתבו כל נכסיהם (בב"ב קג):

אמר רבא חמשה מדות בכלים (שבת צה):

The ר' עקיבא says to see ד"ה איתמר קטן. תוס' בבא בתרא קנה. Although not the main point of ר' עקיבא איגר that also seems to mention that רבה actually was in ארץ ישראל and that he actually learned from ר' יוחנן.

The Judicial Schedule Heirarchy

רבא

אמר רבא מרישא כי הוו אתו גברא ואתתא לדינא קמאי הוה שרינא תיגרא דגברא ברישא אמינא דמיחייב במצות כיון דשמענה להא שרינא תיגרא דאתתא ברישא מ"ט משום זילותא (יבמות ק).

דף יומי דאסוואס וואס דאס

אמר רבא שרי ליה לצורבא מרבנן למימר צורבא מרבנן אנא שרו לי תיגראי ברישא דכתיב ובני דוד כהנים היו מה כהן נוטל בראש אף תלמיד חכם נוטל בראש וכו. (נדרים סב.)

So the question is what if you have a חכם and an אתתא, a woman. Which case would רבא take first?

I want to add that this is a very רבא style type of question. Here you can see other examples of what I am talking about when I say this is רבא's style.

אמר רבא פשיטא לי נר ביתו ונר חנוכה נר ביתו עדיף משום שלום ביתו נר ביתו וקידוש היום נר ביתו עדיף משום שלום ביתו בעי רבא נר חנוכה וקידוש היום מהו קידוש היום עדיף דתדיר או דילמא נר חנוכה עדיף משום פרסומי ניסה בתר דאבעיא הדר פשטה נר חנוכה עדיף משום פרסומי ניסה (שבת כג:)

Here are six other places where רבא asks the same style of question:

(מגילה ג:)(חולין טז:)(כתובות נג:)(זבחים צח:)(מנחות ז:)(שבת ק.)

Perhaps it is a sharp question, similar to the questions of the one who was sharp as a knife.

חריפא סכינינה (חולין עז:)

תלמיד חכם Love A רבא

You see that רבא would be מהפך בזכותיה of a תלמיד חכם who would come before him to have his case judged.

אמר רבא תיתי לי דכי אתא צורבא מרבנן לקמאי לדינא לא מזיגנא רישי אבי סדיא כמה דלא מהפיכנא בזכותיה (שבת קיט.)

Perhaps you see something similar with משה בר עזרי from the story of אביי:

(בב"ב קעד:)(ערכין כג.)

Also perhaps you see something similar with אביי's son:

אימיה דרב זוטרא בר טוביה כתיבינהו לנכסה לרב זוטרא בר טוביה דבעיא לאנסובי ליה לרב זביד אינסיבא וגרשה אתיא לקמיה דרב ביבי בר אביי אמר משום אנסובי והא אינסיבא (בבא בתרא קנא.)

טעמא דפרושים

ואנן טעמא דפרושים ניקום וניפרוש (פסחים ע:)

The גמרא says the following in מסכת שבת:

אימא שלום דביתהו דרבי אליעזר אחתיה דרבן גמליאל הואי הוה ההוא פילוסופא בשבבותיה דהוה שקיל שמא דלא מקבל שוחדא בעו לאחוכי ביה אעיילא ליה שרגא דדהבא ואזול לקמיה אמרה ליה בעינא דנפלגי לי בנכסי דבי נשי אמר להו פלוגו א"ל כתיב לן במקום ברא ברתא לא תירות א"ל מן יומא דגליתון מארעכון איתנטלית אורייתא דמשה ואיתהיבת ספרא אחריתי וכתיב ביה ברא וברתא כחדא ירתון למחר הדר עייל ליה איהו חמרא לובא אמר להו שפילית לסיפיה דספרא וכתב ביה אנא לא למיפחת מן אורייתא דמשה אתיתי ולא לאוספי על אורייתא דמשה אתיתי וכתיב ביה במקום ברא ברתא לא תירות אמרה ליה נהור נהוריך כשרגא א"ל רבן גמליאל אתא חמרא ובטש לשרגא (שבת קטז:)

Perhaps you can ask, if on the one hand he says he is not coming to add or subtract from דמשה, how can he say ברתא במקום ברא?

דף יומי דאגאסאנס וואס צאמ

חכמי גוים אומרים בן ובת שוין כאחת דאיינן דרשי וכן אין לו הא אם יש לו שניהן שוין התיבון והכתיב ואם אין לו בת הא אם יש לו שניהן שוין ואתון מודין דליתי בת אף הכא ליתי בר (ירושלמי בב"ב כד.)

The שבור מלכא Tries To Understand The שבור מלכא

אמר רבא אמינא מילתא דשבור מלכא לא אמרה ומנו שמואל א"ד אמר ר' פפא אמינא מילתא דשבור מלכא לא אמרה ומנו רבא וכו'. וכו'. (פסחים נד.) (בב"ב קטו:)

The שבור מלכא tries to understand the שבור מלכא:

1. בעי רבא בכריא היאך (בב"ב קלב.)
2. אמר שמואל וכו'. אמר רבא בר המדורי אסברא לי וכו'. (שבת קז:)

Here are some things in בתרא that they both agree on:

1. They both say the הלכה is in accordance with ר' יוחנן בן ברוקה (בב"ב קל.)
2. They both say that the הלכה is in accordance with the חכמים of רבי in regards to the definition of בעל in the rule of כבמוחזק בראוי נוטל בראוי. This might also have application in the case of a בעל where we also said

אין הבעל נוטל בראוי כבמוחזק (בב"ב קכה:)

אמר רבא אסור לעשות כדברי רבי ואם עשה עשוי וכו'. וכו'. אמר ר' יהודה אמר שמואל אין בכור נוטל פי שנים במלוה למאן וכו'. וכו'. לעולם רבנן היא ואצטריך סלקא דעתך אמינא כיון דנקיט שטרא כמאן דגביא דמיא קמ"ל (בב"ב קכד:)

Although שמואל holds like רבא, one might argue that רבא doesn't necessarily hold like שמואל since he might say that the מלוה is דגביא דמיא.

שלום